



Carta oberta a propòsit del nou curs escolar

Poc imaginàvem, ara fa un any, a l'inici del curs escolar 2019-2020, que ens sobrevindria una crisi sanitària d'abast planetari que ho capgiraria tot en tots els àmbits de la vida. També en l'àmbit escolar: sense anar més lluny, d'un dia per l'altre abandonàvem a corre-cuita les aules, quan encara estava en joc un terç del curs, amb la responsabilitat de reprogramar l'activitat lectiva a nous formats, a la majoria dels quals no estàvem avesats ni tothom hi tenia accés. Durant tot aquest temps, doncs, hem hagut de recórrer un camí d'adaptació a una nova i desconeguda situació, amb resultats incerts o, com a mínim, molt dispersos. I al capdavant d'aquesta adaptació hi ha hagut els i les professionals: docents, equips directius i personal d'administració i serveis. Al número 27 de l'Agenda del Col·legi (primavera 2020) ens fèiem ressò, justament, d'aquesta adaptació i reclamàvem la necessitat de reprendre, com més aviat millor, l'educació presencial, perquè l'educació virtual no la pot substituir, tot i que sí que la pot complementar. I expressàvem la necessitat de retornar a les aules per fer el tancament formal del curs i per socialitzar les situacions viscudes; un retorn que fou del tot heterogeni.

Sis mesos després d'aquell tancament d'aules s'inicia el nou curs escolar 2020-2021 i ho fa amb una inequívoca aposta per l'educació presencial. Des del Col·legi, el col·legi dels i les docents, vam tenir l'ocasió de traslladar al Departament d'Educació les nostres reflexions i comunicar-los el nostre suport en la decisió presa. Per tant, celebrem que, malgrat les actuals circumstàncies sanitàries, es reobrin els centres educatius i, transcorreguts sis mesos, l'alumnat repregui l'activitat lectiva presencial, entesa com una prioritat. Hem descobert què està en joc quan hem descobert que estava en joc. L'educació és també, i sobretot, un servei públic essencial i un dret que hem de garantir. Per tant, no ens situem en una competència entre drets, sinó en una concurrència de drets i és sota aquesta òptica que és oportú prendre les decisions, des del coneixement i l'expertesa en cada àmbit. El dret a l'educació és un bé primordial, no una preferència. Educar és possibilitar el desenvolupament integral de les persones, és socialitzar, és integrar i és la condició inicial necessària per assolir l'equitat. Avui, garantir el dret a l'educació per a tothom, amb tota la seva amplitud, només és possible des de l'educació presencial o, si més no, si aquesta presencialitat esdevé la norma.

Això no obstant, a ningú se li escapa que aquest nou curs que comença és atípic i no estarà exempt d'incerteses que de ben segur requeriran una gestió complexa. Infants i adolescents necessiten més que mai retornar a les aules i la comunitat educativa hem de trobar la manera de continuar garantint el dret a l'educació en un entorn de salut pública. Tocarà prendre decisions en condicions d'incertesa, d'ambigüitat, de complexitat i de pressions, assumint des de l'inici que no es pot exigir una seguretat total de risc zero, però en cap cas es pot abdicar de gestionar els riscos, de manera que serà necessari donar respostes efectives als diferents obstacles que apareixeran. Dèiem, i compartim la decisió presa, que l'educació presencial serà la norma d'aquest nou curs, però se succeiran excepcions, amb una freqüència segurament major de la desitjada, que no permetran aquesta presencialitat: de vegades afectarà temporalment només un grup classe, de vegades una línia sencera i de vegades, fins i tot, un centre educatiu. Serà, doncs, en aquests casos que caldrà intro-

duir l'educació amb formats virtuals, com a fórmula complementària a la presencial. En definitiva, s'hauran de preveure i arbitrar les mesures adequades en cada cas per, en tots els casos, garantir el dret a l'educació. Les administracions educativa i sanitària hauran de ser resolutives en les instruccions i els protocols que es donin i hauran de dotar els recursos per, d'una banda, donar suport i facilitar la tasca als centres educatius i als seus professionals i, de l'altra, generar la confiança necessària de tota la comunitat educativa. Els centres educatius hauran de liderar la implantació de les mesures d'acord amb les seves singularitats, sempre acompanyats pel Departament d'Educació. Els i les docents hauran d'encapçalar el sobreesforç d'adaptació a les circumstàncies canviants, des de la flexibilitat i la formació en els formats virtuals i des del convenciment corporatiu que la reobertura de les escoles és la millor garantia d'educar. I les famílies hauran de confiar en el sistema educatiu, en els centres educatius i en els seus professionals, participant quan calgui en la presa de decisions i convençuts que les escoles són entorns segurs, que no de risc zero. Tothom haurà de treballar, responsablement, amb complicitat i des de la confiança mútua, d'una altra manera, però amb la mateixa finalitat de sempre: el desenvolupament integral de l'alumnat.

Ara fa sis mesos els i les professionals docents van encapçalar, silenciosament i literalment com van poder i saber, l'exercici del seu deure d'educar per satisfer el dret a l'educació. I ho van fer en un context molt advers. Avui, quan s'inicia aquest nou curs escolar i es reprèn l'educació presencial, tot el professorat ha de tornar a situar-se al capdavant de l'educació d'infants i adolescents, en un exercici de responsabilitat cívica, de responsabilitat col·lectiva prioritària. Des del Col·legi, el dels i les docents, d'infantil, primària, secundària i batxillerat, volem expressar per endavant el nostre més profund agraïment a tot el professorat, perquè sabem que, per damunt de tot, exercirà aquesta responsabilitat cívica que permeti a ultrança garantir el dret a l'educació. I des del Col·legi ens posem a la vostra disposició per acompanyar-vos en aquest nou curs i atendre les vostres necessitats.

No voldria acabar aquestes línies sense ressaltar la publicació del primer *Apunt deontològic de la professió docent*. A l'editorial del número 26 de l'Agenda del Col·legi (tardor 2019) ens fèiem ressò del compromís de la Junta del Col·legi perquè el Codi deontològic de la professió docent fos un instrument útil al servei dels professionals de la docència i de la societat, l'eficàcia del qual s'ha de garantir a través de la Comissió deontològica¹. Amb la publicació d'aquest primer apunt deontològic, sota el títol *Responsabilitat individual i cívica: ineludible interdependència*, iniciem una sèrie de documents de referència deontològica de la professió docent. Posar l'accent en el codi deontològic és una prerrogativa inalienable de les organitzacions col·legials i una de les seves primeres raons de ser. El nostre Col·legi vol ser un referent deontològic per als docents, perquè el nostre és el col·legi dels i les docents, i per a tota la comunitat educativa.

Àlex Rocas Jordi
Degà

1. La Comissió deontològica del Col·legi està formada per Joan Manuel del Pozo, Mercè Izquierdo, Roser Pi, Begoña Román, Núria Terribas i Àlex Rocas.

